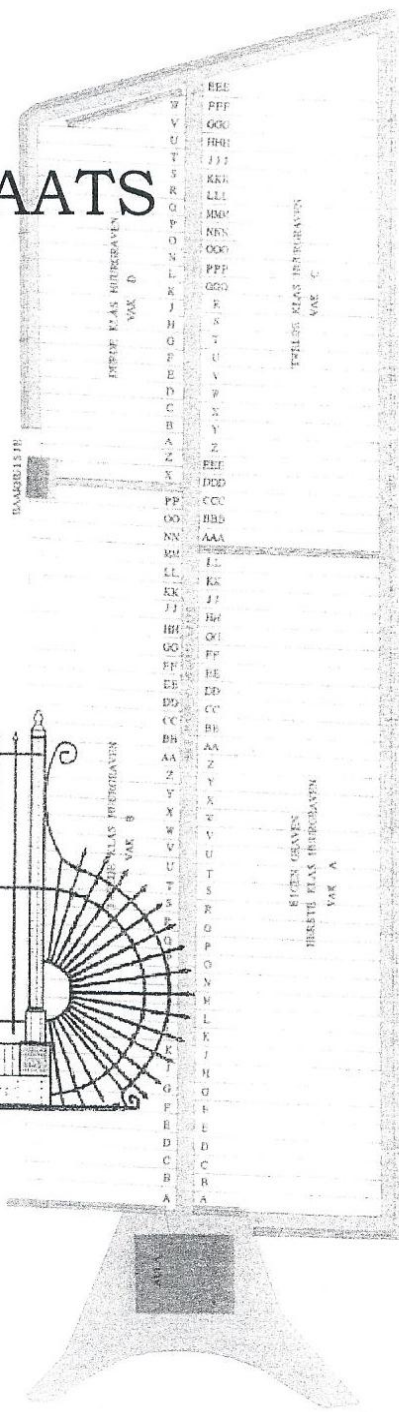

STICHTING OUDE BEGRAAFPLAATS GOUDA

jaargang 12
nummer 24
najaar 2011

Het jaar 2011 nadert zijn eind. Er is weer veel gebeurd op de begraafplaats, sommige gebeurtenissen worden hier kort aangehaald.

Van de 6 geplaatste vogelhuisjes, zijn er 4 bevolkt geweest. In het nestje van één huisje zat nog een dood jong met een niet uitgekomen ei.

Volgend jaar hopen we op een 100% bezetting!

Bent u wel eens op de begraafplaats geweest bij het graf van Ona voetballer Rocus Biesheuvel? Een paar weken geleden is op de zijn grafsteen een foto-ovaal aangebracht met een pasfoto van hem erop.

Het is een mooie aanvulling voor zijn graf.

Een bewonderaar heeft het uit eigen zak betaald.

Hij ligt achteraan op het C-veld, rij eee, grafnummer 17 (met de stenen voetbal).

Het D-veld is nagenoeg klaar. De meeste stenen zijn omhoog gehaald, de gebroken stenen zijn aan elkaar gelijmd en, waar nodig, van een nieuwe ruggesteun voorzien.

Medewerkers van de "bomenbank" zijn op en rond de begraafplaats bezig geweest met het verwijderen van dood hout. Het resulteerde in een behoorlijk hoeveelheid takken en takjes.

De drie bij ons erkende oorlogsgraven zijn dit jaar opgeknapt. De belettering is opnieuw gezwart. Dit werd gedaan op verzoek van Piet Streng, de nieuw benoemde Consul voor de Oorlogsgravenstichting voor de gemeente Gouda.

Tenslotte nog de mededeling dat het veldwerk, van het C-veld, nu ook klaar is. Deze winter wordt gebruikt om alles in te voeren in de computer. Misschien is de index dan ook klaar voor onze eerste open dag in 2012.

Bericht van de penningmeester.

Eén van de bijzondere monumenten, die we in Gouda bezitten is de Oude Begraafplaats aan de Vorstmanstraat.

Vele bekende en onbekende Gouvenaars hebben hier hun laatste rustplaats gevonden.

Het bestuur van de Stichting Oude Begraafplaats heeft o.a. op zich genomen de zerken van de graven op te knappen en bij te houden, en aandacht aan dit monument te schenken.

Gelukkig hebben we veel donateurs, meestal nabestaanden, die lid zijn van de stichting en daar ieder jaar een contributie voor betalen, wij danken allen voor de ontvangen gelden! Al het geld dat we ontvangen wordt besteed aan de begraafplaats. Al het werk op de begraafplaats wordt verricht door vrijwilligers.

Nu zijn er sommigen donateurs, die vaak onwetend, hun bijdrage nog niet betaald hebben. Zij krijgen bij deze nieuwsbrief een herinneringsacceptgiro toegestuurd.

Met vriendelijke groeten,
Namens het bestuur.

Henk van Reenen.

Het kindermonumentje: zie nieuwsbrief nr.22 met uitvoerige informatie.

Nadat op 15 oktober 2010 de opdracht aan de kunstenares was getekend door voorzitter en penningmeester kon Carina Mathot aan haar taak beginnen om uiteindelijk het resultaat te tonen.

Ook aan U hoopten we en wel op zaterdag 27 augustus j.l. (zie nieuwsbrief 23 met de uitnodiging)

Helaas een week voor de onthulling werd, met een zware 12 kilo wegende steen grote ravage aangericht: schrik, consternatie en verontwaardiging met vooral droefheid om de zinloosheid. Juist omdat het om de onschuldige kleinen gaat.

Desondanks is er op de 27ste augustus toch een herdenking geweest, nu rondom een lege stenen mantel.

De voorzitter sprak enkele woorden, een moeder vertelde over het leed, dat haar overkwam toen ze haar dochtertje levenloos ter wereld bracht. Tot slot was er een jonge stemkunstenares, die voortschrijdend richting monumentje, omringd door een koor, een ode aan de kindertjes bracht. Verder was er stilte en ontroering onder de vele aanwezigen.

In Gouda en omgeving is dit gebeuren hard aangekomen. Wellicht hebben onze donateurs elders in het land iets daarvan vernomen, misschien ook niet, dan is het voor u allen een onverwachte mededeling en teleurstelling.

Gelukkig is, gebleken dat de kleurige kern gespaard is gebleven zodat het nu de taak van het bestuur is om een juiste oplossing te vinden, die recht doet aan het gedenkteken als een troostend gebaar naar degenen die nog treuren.

I.M.

Een workshop graftrommel/kransdoos restaureren.

Op een middag in mei van dit jaar kwam er op de begraafplaats een man naar ons toe met de vraag of er nog graftrommels aanwezig waren. Hij had namelijk op het B-veld op rij f een ijzeren staaf met haak gezien, waaraan een graftrommel bevestigd was geweest.

De man herkende ik als Leon Bok, die vele jaren ondermeer voor de Terebinth schreef en nu actief is voor de Stichting Dodenakkers.nl.

Hij heeft een bureau "Funeraire Adviezen".

Wij lieten de graftrommels uit het baarhuisje zien, die hij vervolgens fotografeerde. Hij was er erg in geïnteresseerd en ook van de begraafplaats nam hij foto's.

Leon vertelde iemand te kennen die voor ons een workshop kon organiseren om graftrommels te restaureren. Hij zou het een en ander aan ons berichten.

Na contact met hem, Evert Jan Halkus, te hebben gemaakt werd er voor diegene die aan de workshop wilden deelnemen, een tijd en datum afgesproken.

Zaterdag 24 september j.l. was het zo ver. Om half tien was Evert Jan samen met zijn vrouw Lidy, uit het Gelderse Twello met de auto bij de begraafplaats gearriveerd.

Hij had een heleboel spullen meegenomen: gereedschappen en materialen, die hij gebruikt om de trommels en inhoud te restaureren, en een vijftal dikke fotoboeken met opnamen van kransdozen vóór en na restauratie, en vele foto's uit binnen en buitenland van graftrommels op begraafplaatsen.

Maar voordat de workshop begon, bestudeerde hij zeer aandachtig onze trommels. Aan de hand van de inhoud (de kransen) kon Evert Jan ze dateren. Hij vertelde ons dat twee kransen uit de jaren 1910-1920 en twee uit de jaren dertig waren.

Ons trommel(tje), met een doorsnede van 20 cm. was volgens Evert Jan, de kleinste hem bekende graftrommel van Nederland. Het zou ook in de jaren 1910-1920 zijn gemaakt. Helaas is het zonder inhoud.

Wij, Gerda en Menno Verhoef, Ed van Rossum, Severt van der Stad, Wil en Koos Massar luisterden aandachtig naar zijn enthousiaste verhalen. Hij liet hoe je stukje bij beetje van een trommel met inhoud weer een pronkstuk kan maken. Hij heeft door zijn ervaringen met vallen en opstaan een expertise opgebouwd en inmiddels meer dan 150 gerestaureerd.

Het is een zeer leerzame en gezellige ochtend geweest.

In de nabije toekomst zal in het baarhuisje het resultaat van deze workshop te zien zijn.

K.M.

Van links naar rechts: Gerda, Severt, Evert Jan Halkus en Ed.

Open Monumenten klassendag.

Een mond vol. Ja, maar wat houdt het in?

Jaarlijks vindt in september de Open Monumentendag plaats. Belangstellenden bezoeken monumenten: U heeft gelezen hoeveel bezoekers wij mochten ontvangen.

Wat is nu de Open Monumenten Klassendag?

Stichting Open Monumenten richt zich hierbij op de twee hoogste klassen van het basisonderwijs. Vrijdag voorafgaand aan de Monumentendag kunnen de schoolkinderen een monument kiezen om zo in aanraking te komen met dat specifieke monument. In de praktijk dit stukje levende geschiedenis bezoeken.

De Monumentenkijkers bepalen zelf wat zij die dag willen bekijken. Op school vindt de introductie plaats. Volledig voorbereid komen de leerlingen het monument bezoeken. Gewapend met een Monumentenkijker en een digitale camera. De "kijkers" kijken, ervaren en beleven, want dat staat centraal.

De Monumentenkijker van de begraafplaats was een soort van dagboekje van Karel Kist met interessante feitjes en bezienswaardigheden. Uit de dagboekfragmenten bleek, dat Karel een druk bezet man was.

Wij ontvingen twee groepen van de Bijenkorf. De eerste groep was zo vroeg, dat het grote hek nog gesloten was. Geen nood, want wij hebben een "achterhek".

De leerlingen waren afwachtend, nieuwsgierig, enthousiast maar ook een tikkeltje zenuwachtig: een begraafplaats kan een eng"imago" hebben. Meestal kom je er alleen maar bij een begrafenis.

Vol aandacht luisterden ze: ze wilden steeds meer weten over "Memento Mori" de aula, het ontstaan van de begraafplaats, het baarhuisje. Zijn er ook bijzondere graven?

Ze vroegen en bleven vragen zeker toen ik vertelde over ons speciale grafje van Malva Marina Reyes. Ze waren zichtbaar ontroerd door het levensverhaaltje. Vol gevoelige inbeelding zagen ze Marina zelfs lopen en lachen.

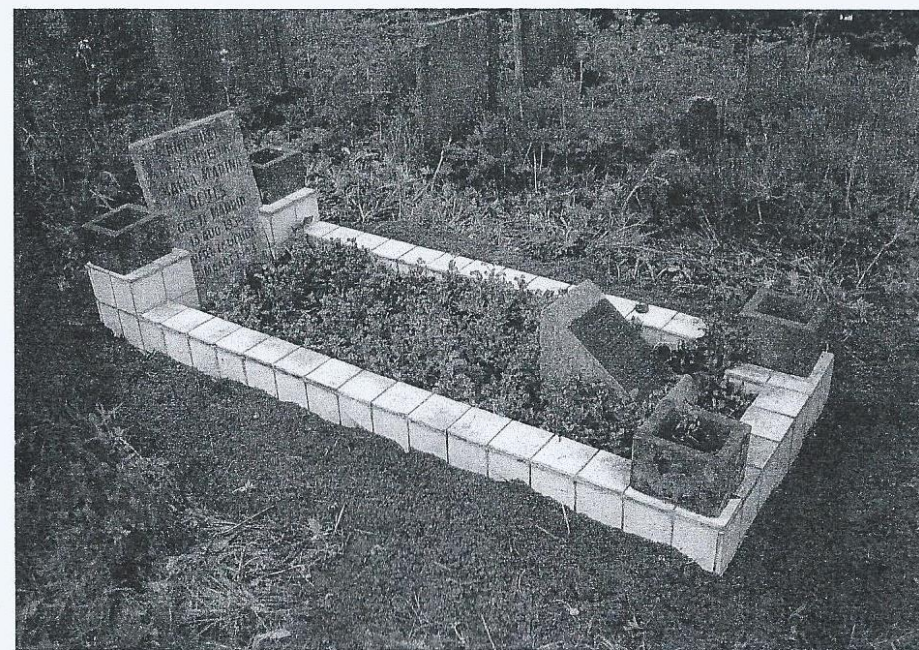
Na de uitleg werden vragen beantwoord. Daarna mochten ze zelf over de begraafplaats dwalen en foto's maken. De tweede groep stond al voor het hek. Ook deze schoolverlaters waren enthousiast, meedenkend en meelevend. Vooral het zelf rondwandelen was een schot in de roos.

Zij deden steeds wat ik had gezegd: "Als je nu over een grafzerk moet lopen zeg je heel zachtjes- sorry- " Zij hielden zich aan mijn voorstel.

Ik heb deze Klassendag als zeer positief ervaren. De organisatie lag in handen van de Brede School. Maar zonder de grote inzet van Trees Rood en Lilian van der Poel was het resultaat veel minder geweest.

Wij zullen zeker volgend jaar weer meedoen.

B.v.W.

Het grafje van Malva Marina Reyes.

Open Monumentendag op de Oude Begraafplaats.

10 september j.l. was er de open Monumentendag. Veel mensen wisten ons te vinden, want er waren wel 123 bezoekers.

Koos Massar heeft de mappen waarin alle gegevens staan, volledig geïndexeerd. Hierdoor konden de bezoekers snel naar het gezochte graf verwezen worden.

Er was veel interesse voor de ontwikkelingen op de begraafplaats, het baarhuisje, het strooipad, de flora en fauna en de bijzonderheden over de mensen die bij ons begraven liggen.

De verhalen van Koos, Wil en Bieneke vielen in de smaak bij de bezoekers die dan ook geen haast hadden om weg te gaan. In het baarhuisje liggen veel materialen die vroeger werden gebruikt of geplaatst bij een graf. Er werd ook daar met grote belangstelling naar gekeken. Er werden veel vragen gesteld.

Het bestuur van de Oude Begraafplaats kijkt voldaan terug op een geslaagde dag.

N.v.d.H.

He, He, het spandoek hangt op.

Klaar voor de bezoekers

De Oude Begraafplaats gaat digitaal.

U leest het goed, ook wij gaan digitaal.

Op dit moment is Peter-Paul Kloosterman bezig met het opzetten van een site over de Oude Begraafplaats. Peter-Paul is ook de bouwer van Goudanet.

Het bestuur heeft al een concept kunnen bekijken en heeft dit unaniem goed gekeurd op de vergadering van 26 oktober jl.

Wanneer de site klaar is kunt u daarop alle informatie vinden die u wilt zien over de Oude Begraafplaats. Verder komen er mooie foto's op te staan, en wordt er informatie gegeven over de activiteiten die plaats zullen vinden.

De site wordt gehangen aan Goudanet, zodat u ons gemakkelijk kunt vinden.

Zodra we de "lucht" in gaan, hoort u van ons.

N.v.d.H.

De inventarisatie van het D-veld; een kleine opsomming.

Nadat alle graven in een excel bestand op de computer waren ingevoerd, kwamen er gegevens naar boven die misschien interessant zijn voor onze donateurs.

Het is een heel werk geweest om alle informatie bij elkaar te krijgen. Dankzij de Groene Hart Archieven aan de Groeneweg ben ik in staat geweest om alle aanvragen, voor het plaatsen van een grafsteen, graftrommel of grafbordje, op foto vast te leggen.

Voor het D-veld waren dat de jaren 1939-1949. Daarmee was het mogelijk bij elk graf te controleren of er wel of niet een aanvraag voor plaatsing van een gedenkteken was. Op het D-veld liggen veel mensen die dat niet hebben. Wel hebben er 40 een grafbordje en 6 een graftrommel gehad, die nu niet meer aanwezig zijn.

In totaal liggen 1630 mensen op dit veld begraven. Daarvan zijn 163 doodgeboren kinderen.

Margaretha de Hoog-Casius

De twee oudste personen van de begraafplaats liggen op het D-veld. De eerste ligt op rij d, graf 8, haar naam is Martina Jansen - van der Draaij, geboren op 15 mei 1840 en overleden op 13 juni 1940, 100 jaar oud. De aangifte van overlijden werd gedaan door de begrafenisondernemer Joh. de Mol uit de Doelenstraat. Op rij g, graf 15 ligt de tweede, ook een vrouw en zij is zelfs 101 jaar oud geworden. Margaretha de Hoog - Casius is geboren op 25 november 1839 in de voormalige gemeente Broek.

Op 22 juli 1937 heeft zij de eerste steen gelegd voor het rusthuis "Huize Juliana". Ze werd later een van de bewoonsters.

In het van Itersonziekenhuis is zij op 3 september 1941 zacht en kalm ingeslapen. De begrafenisondernemer G.P. van Welzenis uit de De la Reylaan, deed de aangifte van overlijden.

Beiden graven zijn zonder grafteken gebleven.

Op rij U liggen de meeste begraven: 96, waaronder vele kinderen.

Een aantal jaren geleden kwam ik er achter, dat op het eind van het D-veld, onder de huidige heg, ook begraven is. Een grafsteen achter de heg bracht dat aan het licht. Na in het grafregister, bij de Groene Hart Archieven, te hebben nagekeken waar de steen behoorde te staan, kwam ik de vermelding 4.3.aa.5 tegen. Omdat er bij de algemene graven geen rijbordjes zijn met dubbele letters, ben ik verder gaan zoeken. Al snel kwam ik meer vermeldingen met 4.3.aa tegen. Als extra vermelding stond bij de meesten: zonder kist. Later kreeg ik van een paar ouderen te horen dat het een massagraf moet zijn geweest. In de grafregisters zijn er 58 namen gevonden van mensen, die op d.aa (4.3.aa) zijn begraven, 50 daarvan tussen 10 maart en 7 juli 1945. Er zijn drie grafstenen en een grafbordje voor die rij aangevraagd, de stenen staan er nog, het bordje niet meer.

Nog een paar cijfers; de Jong is de meest voorkomende naam namelijk 49, van Leeuwen 17 keer en van Dam 13 keer. Een paar bijzondere namen; Zinkhaan en L'Ecluse.

Als u nog iemand zoekt, die op de Oude Begraafplaats in de jaren 1939-1949 is begraven, kunt u op de open dagen in de nieuwe index voor het D-veld komen zoeken.

U bent van harte welkom!

K.M.

Onze grote bonte specht bezig aan zijn maaltijd.